

JEDNOŚĆ NARODOWA

Nr. 30

Białystok, dnia 15 lipca 1945

Rok I

DWA GRUNWALDY

Przed pięciuset trzydziestu pięciu laty eróż polski święcił triumf nad nawałca niemiecką. Na polach grunwaldzkich legły pokonani tysiące zbrodniczych najeźdźców niemieckich — największych wrogów Polski i Słowiańszczyzny. Potędze Zakonu Krzyżackiego zadany był czas, po którym dźwignąć się już nie zdołała.

Zwycięstwo grunwaldzkie jest dniem triumfu narodu polskiego, ale jednocześnie zawiera w sobie głęboką treść ideowo — historyczną: wskazuje ono, iż największym wrogiem Polski i Słowiańszczyzny był po wszelczym zaborecy germanizm, ze złamaniem potęgi zabójczej niemieckiej i położycie jej kres moze jedynie wspólny wysiłek narodów słowiańskich.

Łączność pomiędzy ludami słowiańskimi wynikała z wspólnego pochodzenia, z podobieństwa języka charakteru, kultury. Ale ponadto łączyła je konieczność obrony przed wspólnym wrogiem. Byli nim kolejno: maziarze, tatarzy, turecy, lecz przede wszystkim — niemieccy najeźdźcy, którzy pustosząc bezlitośnie ziemie Słowian, niesli im nie wolę i śmierć.

Agresja niemiecka już w zaraniu naszych dziejów wykonała sobie za cel wyparcie, ujarzmienie i wypieczenie ludów słowiańskich. W w. VIII-tym przedmiotem najazów teutoniskich stała się zachodnia słowianie, mający swoje ziemie nad Łabą, a następnie plemiona słowiańskie zamieszkały wybrzeże Bałtyku pomiędzy Łabą i Odrą. Jak okrutny i bezwzględny charakter miał ten podbój, o tym świadczy dobitnie fakt, iż od licznych plemion słowiańskich, zamieszkających ziemie pomiędzy Łabą i Odrą, pozostała jedynie garstka Serbów lużyckich.

Niemieccy zaborycy uporczywie dążyli do jednego celu, którym było zawiadnienie ziemiami słowiańskimi oraz wypieczenie, względnie ujarzmienie, tubylców. Cel ten przyswiecał w jednakim stopniu feudalnym margrafom i Zakonowi Krzyżackiemu, pruskiem państwu Hohenzollernów i zjednoczonej bismarckowskiej Geranii, a w końcu współczesnemu niemieckiemu imperializmowi, włącznie z jego ostatnim t.j. hitlerowskim okresem.

Historia zakonu krzyżackiego na ziemiach polskich stanowi nieprzerwane pasmo oblud, zdrady i okrucieństwa. Krzyżacy nawracali Prusaków na wiare chrześcijańską ogieniem i mieczem; zaparcieli chciwie każdy cał zdobytej ziemii i brutalnie wypierali osiadłe tam zakony polskie, które miały być pomocne w nawracaniu pagana. Za każdym sposobem ziemie dobrzyńską i cały kraj pruski poczeli wznowić twierdze i zamki warowne, stwarzając zbrojną a potężną awangardę germanizmu na wschodzie.

Pierwsza wojna z krzyżakami przypada na panowanie Władysława Łokietka. Gdy margrabowie brandenburscy najechali Pomorze po Gdańsk, kasztelan gdański Bogusza zwrócił się o pomoc do Łokietka, ten zaś — pozbawiony liczniejszych

sił zbrojnych — pozwolił mu zawać krzyżaków. Skutki tego kroków były zgubne. Wprawidle krzyżacy wyparli brandenburszczyków, sami jednak spalili i zniszczyli Gdańsk, wyrięgnęli ludność, opanowali Tczew i Świecie a wten sposób zawiadnili całym Pomorzem. Odwetem polskim było święte zwycięstwo Łokietka pod Płowcami w 1331 r.

Nie tylko jednak dla Polski zjawili krzyżacy stworzyli groźbe: terenem ich agresji stawały się również Litwa i Rus. Jednocześnie dążyli do wygnania pomiędzy Polską a jej sąsiadami sporów i zatargów. Usiłowali wykorzystać walkę Polski z Prusakami, szczuli Litwę i Rus na Polskę i odwrotnie.

Lecz już wiek XV wykazał, że zjednoczenie narodów słowiańskich może stanowić niezłomną przeszkodę, o której robią się fale niemieckiego „pacta na Wschód”. Tym dobitnym przykładem, świadczącym jak pozytywne znaczenie w walce z niemieczyzną ma solidarność słowiańska jest wojna polsko-krzyżacka w 1410 roku. Wojna ta przyniosła wspiąłe zwycięstwo pod Grunwaldem, gdzie zjednoczone siły Słowian, pod kierownictwem Polski zadały miążdżący cios Zakonowi Krzyżackiemu, podcinając jego potęgę na zawsze. Cios ten wymierzony był przez rycerstwo polskie, bohateriske pułki smoleńskie i dzelne oddziały czeskie pod wodzą Jana Zygmunta.

Niestety, ta świetne zwycięstwo nie zostało wykorzystane. Wprawdzie po Grunwaldzie nigdy już Krzyżacy nie stali się groźnymi dla Polski a nawet w roku 1525 Zakon przestał istnieć, mimo to Prusy Wschodnie pozostały nadal utrzymywany bastionem niemieckim, skierowanym przeciwko Polsce. Królestwo Pińskie wydugo się z Zakonu Krzyżackiego.

Ażkolwiek zwycięstwo grunwaldzkie nie zostało w pełni wykorzystane, to jednak zahamowało na parę lat piemecie „Drang nach Osten”. Grunwald dowiadził, że zjednoczenie narodów słowiańskich otwarczy niemieckie plany zdobywczego na Wschodzie, jednocześnie potwierdził stara prawda: zwycięstwa nie wykorzystane nie jest zwycięstwem całkowitem.

I oto minęło z góra pięć wieków. Nastąpił „Nowy Grunwald”. Największy wrog Polski, Słowiańszczyzny i ludzkości — imperializm niemiecki — został obalone. Wyrokiem zagłady na niego są słowa Generalissimus Związku Radzieckiego J. Stalina: „Odwetowa walka narodów słowiańskich o swobodzenie i niezależność została zakończona zwycięstem nad niemieckimi najeździami i niemiecką tyranią”.

Narody słowiańskie świętą zwycięstwo nad swym nieubłagalnym i śmiertelnym wrogiem. Czerwona Armia wyrwała szpony, które hitlerizm wpił w żywą ciało Polski. Żołnierz polski wknoczył do Berlina jako zwycięzca. Prusy Wschodnie, Pomorze, Śląsk są znów nasze. Granice Polski, a tem samem i Sto-

Dotrzymana przysięga

Dziś obchodzimy rocznicę Grunwaldu jako naród wolny. Obchodzimy ją w państwie niezależnym, granice które sięgają Bałtyku, Odry i Niszy. Odczuwamy radość z powodu odzyskanej wolności, dumę — że wkład nasz do walki z niemieckim imperjalizmem był tak znaczący i wdzięczność dla tych co odrą krew i życia wywalczyli niepodległość Ojczyzny!

Przed dwoma laty — również w dniu zwycięstwa grunwaldzkiego żołnierz polski na ziemi ZSRR składał przysięgę. Mówił on: „Przysięgam ziemie polskie i narodowi polskiemu, że do ostatniej kropli krwi, do ostatniego tchu zwalczać będę wroga, który zniszczył Polskę — Niemiec, do ostatniej kropli krwi, do ostatniego tchu zwalczyć będę o wyzwolenie Ojczyzny, abym mógł żyć i umierać jako prawdziwy i uczeswy żołnierz polski”.

Przysięga ta została dotrzymana! Silni jednością i wiązą żołnierze

Armi Polaków, walcząc razem przy ramieniu z Armią Czerwoną, zgnębiły hitlerowską, wktoczyły do gniazda zaborczości niemieckiej Berlin i odzyskali prostre ziemie polskie dla wyzwolonej Ojczyzny. Zapłaciły oni godnie za każdą pieczę ziemi polskiej zdepcanej przez lata niemieckiej okupacji.

Dotrzymał przysięgi żołnierz polski! W upalnym dniu lipcowym w roku 1943 po raz pierwszy zebrały się słowa „Składam uroczystą przysięgę ziemie polskiej broczącej we krwi, narodowi polskiemu umieczonemu w niemieckiej nievoli, że nie skamim imienia Polaka, że wieńcie służyc będę Ojczyznie”.

Droga na którą wstąpił żołnierz polski w ZSRR dowiodła o do serca kraju — do Warszawy. Dowiodła go nad Bałtyk. Do vodla nad Labę. Cześć i sława bohaterów zaśród Wojska Polskiego, które przysięgę złożoną na ziemi sojuszniczej tak chlubnie dotrzymał!

W rocznicę wzięcia Bastylii

14-ego lipca obchodzi Francja swoje wielkie, doroczne święto. Obchodzi 156-tą rocznicę tego dnia, w którym ubroniony lud paryski wziął siedzibę Bastylę — ponurą wieżę stojącą na straży przywilejów szlacheckich i praw Królewskich, symbol i niesławnie tych przywilejów i tych praw.

Był kiedyś taki czas... Dziś zdaje się to nieprawdopodobieństwem. Nie istniała republika francuska, nie było na świecie Marsylanki, Francją rządził król z bożej łaski który tam skołki potomek Ludwika Świętego, mówiący o sobie „Est moi — państwo to ja”.

Szary przecieńny Francuz nie wiedział co to ojczyzna, nie był obywatelem, był poddanym jego królewskich mości, poddanym duchów magnatów i markizów. Płacił daniny arystokratom, dziesięciny kościelowi, podatki pośrednie i bezpośrednie królowi. Na nędry chłopskiej, na upośledzeniu wielkiego „stanu trzeciego” na panowaniu ciemności i zacofania opierały się rządy króla-słońca i jego bezpośrednich spadkobierców.

A nadeszła chwila... Ależ to rewolta — wyraził się o niej Ludwik XVI — Nie Najjasniejszy Panie, od powiedziano mu — to już rewolucja.

Z dźwiękiem Marsylanki, trząskiem gilotyny i Deklaracją Praw

wiąńszczyzny, przesunięte zostały na Zachód, nad Odrę i Niszę.

Do chwili obecnej obchód grunwaldzki był dla nas holdem bohaterowej przeszłości. Dziś obchodzimy go również jako uczenie teraźniejszości. Obchodzimy rocznicę grunwaldzką w Grunwaldzie, który jest juz miastem polskim!

Dziś obchodzimy święto Grunwaldu podwójnie: jako święto bohaterowej przeszłości i szczęśliwej teraźniejszości.

Człowieka i Obywatela przeszędzi nowy porządek rzeczy, wzduż i wszerz Europy.

I w kierownictwie walką o Równość, Wolność, Braterstwo pierwszej miejscowości zajęła Francja, Francja Małatów, Robespierrow, Desmondinów i Saint Justów. I tak już zostało na dłucho. Księgi krwi, niedobitki arystokracji zbierały się w Kublencji, szukały przystąpienia po wszystkich stolicach Europy, szły na jurek do głębionych monarchów. Lud francuski z bohateriskimi mieszkańcami Paryża na czele, król zdrajców Ojczyzny i organizował armię, która nie tylko rządziła interwentów, ale przeszła do kontrofensywy.

W ciągu 19-go stulecia Francja przeżyła cztery rewolucje, każde pokolenie szło na barykady. To wpłynęło się w ciało i krew ludu francuskiego.

Współczesny obywatel francuski, uczestnik ruchu oporu to potomek jakubinów, prawnik robotników z Warsztatów Narodowych, wnuk komonardów, syn marynarzy i żołnierzy nie d puszczających do interwencyjnego desantu w Odessie. W chwilie obecnej dzień wzięcia Bastylii obchodzi lud francuski w specjalnych okolicznościach. Jakby odwrociła się karta historii, jakby Bastylie wzięto potaż drugi.

Zwycięstwo nad wrogiem całe ludzkości, pobudziło do życia nowe siły. Odbudowuje się byt państwowowy narodu, we wszystkich miastach Francji pracują jak przed laty Trybunały Rewolucyjne, karząc załajów spod znaku eawals. Pytanie tak samo jak ongiś karaly króla i arystokratów.

Całość Francji jest zwycięstwem demokracji wogół, zwycięstwo demokracji najlepszą gwarancją całości Francji, jej prestiżu, jej stanowiska wśród narodów świata.

(Ciąg dalszy na str. 2-giej)

Jakobińscy publicyści w Polsce

Wielka Rewolucja Francuska głosiła hasła wolności, równości i braterstwa nie tylko dla Francuzów, lecz dla wszystkich narodów. Jednocześnie hasła te rozciągały się na mieszkańców, ale i na inne stany społeczne. Ta powszechność Rewolucji Francuskiej wysunęła ją na czole w historii dotyczących czasowych ruchów rewolucyjnych a jednocześnie spowodowała zaszczerpiecie ideologii równości politycznej w szeregu ówczesnych państw i narodów. Wśród nich znalazła się również Polska.

Głosicielami nieubieganej walki z nierównością polityczną byli przed wszystkim Jakobini. Byli oni twórcami rewolucyjnego mieszczaństwa, podnieli sztandar patriotyzmu pojętego jako miłość ojczyzny przed ludem wolnym — i będący gospodarzem w swym kraju. Saint-Just wyraźnie stwierdził, że „lud, który nie jest szczśliwy, nie ma ojczyzny“. Nie mala też zasługa jakobinów jest ich ideologia racjonalistyczna, będąca skutecznym przeciwdziałaniem na ciemność przesadów metafizycznych.

W ostatnim kwartie wieku XVIII-go w. mamy zaognienie walk klasowych w Polsce. Jednak w porównaniu z Francją nurt mieszczańsko-revolucyjny był w Polsce znacznie słabszy, a przed wszystkim nie posiadał radikalizmu — był potowiczny. Mimo to należy przyznać, iż w literaturze doby sejmu czteroletniego publicystyka jakobinizmu polskiego odegrała niewątpliwie rolę pozytywną.

Hugo Kollataj w „Listach anonimowych” wystąpił w obronie mieszczaństwa. Po stwierdzeniu upadku miasta w Polsce, dochodziło do wniosku: „Jeżeli prawodawstwo nasze podanym odnie sposobem utrądzi miasta polskie, otworzy jopiero obfitą do urządzania klasy niegodzajnej materia, dopomoże ludzkosci, ozywi rolnictwo, wskrzesi rekonstrukcję i zbliży do tego między ludźmi porządku, który oczywiście prawo towarzyskie wskazuje“.

Gorliwie współpracował z Kollatajem Franciszek Jezierski. Nazywano go „wulkanem gromów kuźnicy Kollatajowskiej“. Zwalczał on ostro przesady szlacheckie, które tajowały „dostąpienie prawdy i po-

jęcia tego poznania, jakie uszczerbiwienie wynika dla Polski z przyjęcia do władzy prawodawczej i wyjątkowością w -rządzie republikańskim stanu miejskiego“.

Wojciech Turski — późniejszy pułkownik rewolucyjnych wojsk francuskich — w r. 1790 wydał „Myśli o królach“. W sposób ostry i bezwzględny zwalczał zasadę monarchii, uważając za nieuzasadnioną i szkodliwą dla państwa.

Stanisław Staszyc w „Przestronek dla Polski“ w dużej mierze zbliżył się do ideologii jakobinizmu. „Z samych panów zguba połaków“ — oto założenie a zarazem i konkluzja wielkiego patriota i pisarza. Dążył do równouprawnienia mieszkańców, pisząc: „który krajobraz u siebie zakrzewi rzeniwy, rekodzieta, w prowadzić handel, zasiedlać i zboszczyć masta, powiększyć mieszczaństwo równy z innymi stanami hasła Saint-Justa: „Kto robi rewolucję połowice — kopie sobie grób“.

Postępowość „jakobinów polskich“ nie uratowała naszego państwa od rozbiorów. Brak rewolucji na szczebla i bierność mas chłopskich były jedną z podstawowych przyczyn upadku Polski. Polacy zwolennicy jakobinizmu nie podjęli hasła Saint-Justa: „Kto robi rewolucję połowice — kopie sobie grób“.

W. J.

Jedność słowiańska — to zagłada imperializmu niemieckiego!

W rocznicę wzięcia Bastylii

(Dokonanie ze str. 1 sz. II)

Dziwnie jakos układały się stosunki polsko-francuskie. Jakoby na przekór wszystkim założeniom gospodarczym i politycznym Jakoby w rapsodie rycerskiej, bacej o prawdziwej miłości nie wołającej o wzajemność, nie pytającej o jutro.

Z Francji czerpał wzory i nauczenie patriota — mason Jakób Jasiński kiedy wznosił na rynku wilenskim szubienicę dla hetmana Kossakowskiego, od niej wyciągał pomocy Bars. Za złotej opiumi małego kaprala sali legionistów nad do Egiptu, pod Marengą, na Sant Domingo. Na paryskim bruku powstała Młoda Polska i Towarzystwo Demokratyczne, myślał i pracował Lelewel, kształcił się Mietosławski, tworzyły się postępowe i demokratyczne ugrupowania polskie.

Na cmentarzu Pere la Chaise

długim szeregiem ciągną się mogiły powstańców 63-go roku poległych w obronie Komuny Paryskiej. Wiele polskiej krwi bajonów, ków wskutek w głębi Szampanii. Masowy w ruchu oporu brały udział emigranci polscy, robotnicy i chłopi dla których w Polsce przedwczesniej nie starzyły chleba i pracy.

S cementowana ich krwią wspólnie z wielkim narodem francuskim przelana mocna jest stara przyjaźń obu narodów.

W dzień wzięcia Bastylii, święta narodowego Francji i święta całej demokracji europejskiej przesyłały narodowi francuskiemu pożdrowienia i życzenia.

Aby zaleczyli wszystkie rany na żywym ciele i honorze narodu Aby był nadal ostoja wolności, demokracji i cywilizacji w Europie.

Leczenie inwalidów wojennych

W sprawie leczenia inwalidów obowiązują w dalszym ciągu dawne przepisy, to zn. że leczenie inwalidów na choroby, pozostałe w związku przyczynowym ze służbą wojskową, odbywać się powinno przez Ubezpieczalnię Społeczną na koszt Skarbu Państwa. Ponieważ Ubezpieczalnia Społeczna nie wszędzie chce udzielać inwalidom pomocy lekarskiej, Zarząd Główny Zw. Inwal. Woj. R. P. interweniował w Ministerstwie Pracy i Opieki Społecznej, które miało przypomnieć Ubezpieczalniom o obowiązkowym poszczególnym Zarządu Kół porozumieć się z Ubezpieczalniami, działającymi na ich terenie.

Z pomocy tej mogą korzystać tylko ci inwalidzi, którzy swoje prawa mogą udowodnić okazaniem dokumentów (ksążka inwalidzka). Cudzo do leczenia tych inwalidów, którzy dokumenty w czasie wojny zatrudnili i którzy obejmie na nowo są raja się o przyznanie zaopatrzenia to winni oni się zwracać do oddziałów PCK, wzgl. do Zarządu Miejskich, których ustawnym obowiązkiem jest dostarczenie opieki lekarskiej niezamożnej ludności.

Również i tu radzimy wejść w porozumienie z Zarządem Miejskim i Oddziałami PCK. Wreszcie mogą inwalidzi w wypadkach koniecznych zwrócić się z połapiami o zapomogę do Referatów Inwalidzkich przy Starostwach, które dysponują odpowiednimi fundusami asygnowanymi przez Ministra Pracy i Opieki Społecznej.

W związku ze zniszczeniem całkowitym lub częściowym istniejących fabryk protez, nie można liczyć na to by w najbliższym czasie inwalidzi mogli być zaopatrzeni w protezy. W wypadkach, gdy zachodzi konieczność naprawy protezy należy zwrócić się do Referatów Inwalidzkich przy Starostwach Powiatowych o przyznanie zapomogi, załączając do podania kosztorysu naprawy, sporządzony przez wytwarznię, lub warsztat który ma dokonać naprawy.

Z sprawą pierwszeństwa przy protezowaniu korzystają tylko ci inwalidzi, którzy opuszczają obecnie szpitale.

stały być niemieckie. W Olsztynie Niemcy mieszkają w osobnej dzielnicy, coś w rodzaju ghett. Jeden z pastorów przez dłuższy czas nie chciał wyprowadzić się do dzielnicy niemieckiej. Założył swego mieszkania, mebli, otoczenia, nie mógł też uwierzyć, że ci Polacy, którzy tu przyszli, nie mają zamieru Prus opuścić. „Jeżeli to tak dłużej potrwa — znaę, że Boga nie ma“ — wykrzyknął do jednego z urzędników Polaka, który przybył do pastora, aby go z mieszkania wyeksmitować.

Nie wiem, co myśleli ci wszyscy, którzy ginęli w piecach Majdanek, Oświecimia czy Bechevelaudu. Czy myśleli podobnie jak dwudziestu pastora, wyrzucanych z mieszkania? Wątpić należy.

Gdy mowa jest o Prusach Wschodnich i o konieczności moczenia tam polskości naświta się zagadnienie kolonizacji wiejskiej. Należy popchnąć przedwczesnym relatywów, którzy znajdują tu ziemię o wysokiej kulturze, wypracowaną. Proszę pomyśleć, że w większości przypadków pola są obsiane ozimią. Zbliża się okres zimy, w tej chwili

ALBIN FISZER

„Wyrzucić Smętkę!“

Reportarz z Prus Wschodnich

Ciezarowe auto z białoczerwoną chorągiewką na przodzie zatrzymało się na szosie w pobliżu miasta Elk w Prusach Wschodnich. Szosa rozdrożała się, żadnego drogowskazu. Co tu począć? Która z obu dróg doprowadzi nas do Elk? Zgadnij, czelę! Na szczęście na zakręcie ukazała się zgarbiona sylwetka ludzka. Ktoś szedł ku nam czując głosno.

Gdy zbliżył się zapytałem się go po niemiecku o właściwy kierunek. Stary, spojrzał na nas bardziej, poczem skierował wzrok na chorągiewkę i rzekł z mazurską: „Pruinsto, lachać w uono strune!“ Teraz rozwijały się języki. Stary mazur rozmagał się na dobrze. Opowiadał o przesładowaniach, o twardej walce Mazurow z brutalnym „Niemcem“, który chwalił Panu poszedł z ziemi naszej precz, o nęzy polskiego bytowania, braku szkoły, kościoła i t.p.

„No a teraz?“ — pytałem, gorączkowo słuchając się w archaiczne zwroty mowy mazurskiej, która przetrwała wszelkie przesładowania Krzyżackie. „Tero organisty grajo polskie pšeñniel!“ — płotł stary.

Przejedździemy przez Elk, Loshany, Rhein, Nikolajken, Sensburg, Olsztyń, Rastenburg i wiele innych zagubionych wśród borów i jezior miast i miasteczek Prus Wschodnich.

Usiłowałem uchwycić historię walk polsko krzyżackich słuchając się w leśnej opowieści najzalepszych na świecie borew pruskich. Rzecz charakterystyczna, która od razu uderza każdego przybyszego. Cisza i pustka. Przejedździamy przez jakby wydarłe osiedla. Wszędzie cisza. Jest tak echo, że musi się krzyknąć od czasu do czasu. Dostu już z tą natrętną ciszą, która opłotała cały świat lepką, tlekkiby mazia. Zielen, ileż soczystej zieleni! Od czasu do czasu zatrzymywaliśmy auto, aby z bliska przyjrzać się

wysokogatunkowym trawom, której czasem rozleniwa krowy. Krowy wschodnio-pruskie nie chodzą, ale spacerują po łąkach w poszukiwaniu smaczniejszej trawy. W Prusach wystarczy położyć się na trawie i skubać ją od rana do wieczora, aż do przesytu. Zielen i ta przeraźliwa pustka.

Przed wojną w Prusach Wschodnich mieszkało półtora miliona ludzi. Dziś pozostało, zapewne kilkudziesiąt tysięcy.

1 milion Polaków może tu znaleźć się dla siebie i chleb.

Powiat Elk posiada w tej chwili 600 Polaków i 47 Niemców. Powiat ten może dać chleb co najmniej 20 tysięcom ludności. Leczący mogą pomieścić w granicach swego powiatu około 30 tysięcy mieszkańców. Dziś w Olsztynie mieszka 16 tys. Polaków, znajdzie się tu miejsce dla 5 tysięcy. Zdarzają się fakty powrotu Niemców do swoich domostw. Z tego wynika konieczność stacji walców z niemiecką. Niemcy nie chcą i widocznie nie umieją pogodzić się z wyrokiem losu. Trudno jest im uwierzyć w prawdę, że Prusy Wschodnie prze-

Wojsko Polskie
1 Praski Pułk Piechoty

BRACIA POLACY!

Dnia 8 lipca 1945 r. padli na pół chwały z bronią w ręku, jedni z najlepszych naszych synów, żołnierze bez skazy, w walce ze zbrojnymi faszyściowskimi z pod znaku A.K. i N.S.Z.

W chwili dziesiątej, kiedy cały naród dąga na siebie ciężkie brzenie, borykając się z trudnościami podkopacyjnymi, kiedy bohaterów Wojsko Polskie, po całkowitym rozgromieniu Niemiec faszyściowskich powróciło do kraju, by dopiero czynnie w jego odbudowie zdrożałecka targowicka kula banalnych przegrodziła ich życie.

Ludzie bez żadnej ideologii, zbiór metod reakcyjnych, volksdejczyzny, przeklętych przez szelą jako pospolite zbrodniarze smie i wyciągają-

swe łapy na ludzi, bohaterów, którzy w walce z niemieckim najazdem dokonali cudów mocy, przelewali swą krew, zasłużyli na najwyższe odznaczenie. Niemal żołnierz nasz nie zapomni tej bolesnej straty, nigdy nie uspokoi się, dopóki nie wypéri z bronią w ręku, nie wypali gorącym żelazem tego wrzodu, na zirówym organizmie społeczeństwa.

Żołnierz wie, że ten rodzi my faszysta i zbrodniarza, który dziś zabił jego ukochanego dowódcę, jutro podniesie zbruczaną swoją rękę na jego najbliższych dla tego ślepemu, że nie spocznie, dopóki całkowicie nie zniknie ta straszna plama naszego życia nieuchronnych zbrodniarzy A.K. i N.S.Z.

Szalone postacie tych co padli,

Obywatele i Twarzysze!

W dniach 15. i 16. lipca 1945 r. o będzie się drugi Okręgowy Zjazd Związków Zawodowych w Białymostku.

Drugi Zjazd w naszej odrodzonej ludowej ojczyźnie, ma szczególny znaczenie, ponieważ odbywa się w warunkach pokoju, w momencie całkowitego zwycięstwa demokracji nad faszyzmem.

Drugi Zjazd obradować będzie w chwili konsolidacji wszystkich sił demokratycznych naszego kraju i utworzenia Rządu Jedności Narodowej, w chwil uznania go jako jaka je vne, słusznego i godnego reprezentanta większości społeczeństwa polskiego przez wielkie mocarstwa świata: Angię, Amerykę, Chiny i Francję.

Zjednoczony naród polski wytrwałe pracuje nad odbudową zniszczonego państwa. Obrady Okręgowego Zjazdu Związków Zawodowych w Białymostku przyczynią się do szybszej odbudowy przemysłu, w naszym województwie.

Przemysł białostocki może dziś już poszczycić się poważnymi osiągnięciami. Zjazd obradować będzie nad dalszą odbudową przemysłu, podniesieniem wydajności pracy i nad polepszeniem stopy życiowej mas pracujących.

Towarzyszym zagadnieniom Konferencji będzie również wychowanie mas pracujących w duchu przywiązania do demokratycznej Polski Lubelskiej, udostępnianie kultury muzycznej pracującym.

Okręgowy Zjazd Zw. Zaw. w Białymostku musi dowieść czynem, że Związki Zawodowe są współwspółdzierząmi odbudowującymi się przemysłu. Podniesienie produkcji da możliwość dostarczenia dostatecznej ilości towarów przemysłowych na rynek, umożliwia to wymianę towarów pomiędzy wsią i miastem, co niewątpliwie przyczyni się do normalizacji życia gospodarczego.

Obowiązkiem każdego robotnika i intelektualisty pracującego jest jaknajdalej idąca aktywność i zorganizowany udział w obradach Okręgowego Zjazdu Związków Zawodowych w Białymostku.

Każda fabryka, zakład i przedsiębiorstwo musi zadeklarować swój udział w Zjeździe Związków Zawodowych.

Komitety Organizacyjne.

nasuwają się uzasadnione obawy, że wielka część plonów może zmarnować się z powodu braku rąk do pracy.

Prusy Wschodnie czekają na prawego właściciela, łapy szumiące zbiór, czekają na zniwiarza.

Jasne jest, że przy szczegółowym rozpatrywaniu, sprawy osadnictwa wiejskiego należałoby wziąć pod uwagę warunki glebowe, klimatyczne, strukturę rolną i t.p. Idzie o aklimatyzację gospodarczą przesiedlowych, o szybkie przystosowanie się do nowych warunków.

Idzie też o utrzymanie poziomu gospodarstw poniemieckich, którym ogólnie biorąc nie dorównywaliśmy pod względem metod pracy w rolnictwie. Wszystkie te sprawy są ważne, nie można obok nich przeходить, spokojnie. Najważniejszą sprawą powtarzam, jest sprawą zebraia plonów. I dlatego należy co spieszniej pchnąć osadników.

Nie powinni wchodzić w grę jakieś nieuzasadnione obawy przed trudnościami i biegami organizacyjnymi. Oczywiście, że niedociągnięcia w tej wielkiej wędrówce ludzkiej sańie do uniknięcia. Milion Pola-

ków w Prusach Wschodnich przejdzie być bezpłodnym marzeniem, lecz realną koniecznością. Idzie o zabezpieczenie zasiewów o stworzenie inwentarza żywego oraz organizację przemysłu w miastach.

Osadnika nie stać na luksus bezczynności. „Pieczone gołąbki same nie wpadają do gąbki”, „bez pracy nie ma kołaczy” — mówią małe polskie przysłówka. W przeciwnym wypadku na ziemiach w Prusach Wschodnich nastąpi głód. Pustka może trwać przez czas dłuższy, czas dostatecznie długi, aby mógł tam wrócić wróg poścący Okrutny Smętek. „Mniemiec” nie powinien wracać na ziemię do której mamy pełne prawa historyczne gospodarcze i strategiczne.

Olbrzymiej: doniosłości zadanie staje, przed każdym osadnikiem. Nie dość jest zebrać plony, trzeba odbudować przemysł miasta, tworzyć szkoły, toczyć nieustanną walkę z Niemcami, którzy chcieliby tu minio wszystko pozostać. Osadnik polski znajdzie sposób i wyrzuć z Prus Smętka największego barzyńca wszystkich czasów.

„Za Odrę Mniemcy!”

Echa pobytu Teatralizowanego Jazzu

Występy Teatralizowanego Jazzu 1 Dyw. Piech. im. T. Kościuszki w naszym mieście cieszyły się niesłychanym uznaniem.

Wyrazem tego uznania jest niewątpliw list, który nam nadano. Zamieszczamy go poniżej.

Do Dowódcy 1 Dywizji Piechoty im. Tadeusza Kościuszki

Cieślibyśmy złożyć serdeczne podziękowanie bohaterów z Kościuszki, za rewie, a przede wszystkim za brak słów...

Tyle uczuć przepięnia serca że niewiadomo od czego zacząć.

Będzie sami nie zuliście że otworzyliście przed nami swoje serca, że okazałyście nam swoje uczucia i myśli...

Będzie może nie czuliście ile miłości dla Was znajdzie się w naszych sercach...

Po tej rewii stało się nam jeszcze bardziej bliscy i drodzy.

Wasze piosenki i wiersze znalazły drogę do naszych serc...

Sluchalismy z zapartym tchem, przebywając po raz wtóry to wszystko co dziś wydaje się zły i ślepe. Przez Wasze usta przemawiały ból i rozpacza nad ruinami stolicy, przemawiała duma że poniściście wszystkie krzywdy.

A my byliśmy z Wami.

Słyszmy z Wami przez dalekie, usunięte poja, przez gory trupów i rzeki krwi. Słyszmy z Wami i mocy dodawała nam tęsknota za Ojczyzną. Mocy dodawała nam chęć żemsty na wrogu, który przez pięć lat deptał polską ziemię, natym, który dziś już nie istnieje.

Byliśmy z Wami sercem w krwawych walkach, zatykaliśmy z Wami zwycięzkie sztandary na gruzach Berlina.

Plakaliśmy z Wami nad ruiną Warszawy.

Tak musiały grzmieć pod Berlinem zwycięzkie armaty jak brzmiały na Waszych ustach dumne słowa: „Posłaliśmy i doszliśmy”.

Tyle uczuć przepięnia nasze serca, że trudno znaleźć to najodpowiedniejsze i najprostszego słowa aby wyrazić Wam naszą wdzięczność za tą rewię.

Brak nam słów, ale przecież Wy zrozumiecie nas, musicie zrozumieć - tak jak my Was zrozumieliśmy.

W imieniu obywateli miasta Białegostoku składamy słowa uznania i podziękowania za to że daliście nam możliwość zrozumienia się.

J. B.

Strajk belgijskich górników

Paryż 3. VII. (Tass). — Agencja "France Presse" podaje wiadomość belgijskiej gazety "Drapeau Rouge", że w kopalni węgla w Bolinage, zaznaczona gazeta, górnicy przerwali pracę, dlatego, że pośród polskich jeńców swojennych pracujących w kopalni znalazły się jednostki, które podtrzymują reakcyjny rząd Polski w Anglii i prowadzą agitacje między swymi ziomkami.

Belgijscy górnicy nie chcą, żeby jednostki pracowały w belgijskich kopalniach. „Nie dopuszczają oni bojem — pisze gazeta do zdemaskowania faszyściowskich agentów”.

1 Praski Pułk Piechoty

